روزنامه صبح ایران
وطن امروز
VATANEMROOZ.IR

دوشنبه | ۳ شهریور ۱۴۰۴ | اول ربیع‌الاول ۱۴۴۷ | ۲۵ آگوست ۲۰۲۵ | سال هفدهم | شماره ۴۳۹۶ | ۸ صفحه | ۱۰ هزار تومان

۱۱۹۰ سال و ۳۵۷ روز گذشت

VATAN-E-EMROOZ | VOL.17 | NO.4396 | MON.AUG.25, 2025 | ISSN:2008-2886

ناگهان فینال

مهم‌ترین تقابل هفته بین سپاهان و پرسپولیس امشب در نقش جهان

صفحه ۶

راز برکناری

عزل رئیس آژانس اطلاعات دفاعی آمریکا با ماجرای حمله به تأسیسات هسته‌ای ایران ارتباط دارد؟

صفحه ۲

اتحاد مقدس

رهبر انقلاب در دیدار هزاران نفر از اقشار مردم همگی را به حفظ سپر پولادین اتحاد ملت دولت و نیروهای مسلح توصیه کردند

عکس: Khamenei.ir

گروه سیاسی: رهبر حکیم انقلاب اسلامی صبح دیروز در سالروز شهادت امام رئوف حضرت علی بن موسی‌الرضا(ع) در دیدار هزاران نفر از قشرهای مختلف مردم، «انتشار فوق‌العاده مکتب اهل بیت» و «شتاب یافتن انتشار مساله عاشورا و فلسفه قیام امام حسین در دنیای اسلام» را مهم‌ترین برکات سفر امام هشتم به خراسان خواندند و با تبیین نکات مهمی درباره مسائل روز تأکید کردند: دشمنان ایران از «ایستادگی و اتحاد مقتدرانه ملت، مسؤولان و نیروهای مسلح» و «تحمل شکست سخت در حملات نظامی» فهمیده‌اند ملت ایران و نظام اسلامی را نمی‌توان با جنگ به زانو درآورد و گوش به فرمان کرد، بنابراین اکنون این هدف را با «ایجاد اختلاف در کشور» دنبال می‌کنند که در مقابل، همه مردم و مسؤولان و صاحبان حرف و قلم باید با همه وجود «سپر پولادین اتحاد مقدس و عظیم ملت» را حفظ و تقویت کنند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای در بخش نخست بیانات‌شان، امام هشتم را ولی‌نعمت همه عالم وجود بویژه ایرانیان خواندند و با تسلیت شهادت امام رئوف، در بیان تأثیر برجسته سفر آن امام همام به خراسان گفتند: مکتب اهل بیت که بعد از شهادت سیدالشهدا(ع) منزوی و مظلوم بود، در پرتو نتایج آن سفر از انزوا خارج شد و شیعیان روحیه‌ای یافتند که آن روحیه توانست شیعه را در تاریخ حفظ کند و پیروان مکتب اهل بیت را هر روز گسترش دهد.

ایشان، ایجاد جهش در ترویج مساله عاشورا را دومین نتیجه مهم سفر امام هشتم به خراسان دانستند و افزودند: حضرت علی بن موسی‌الرضا(ع) با جلب دل‌های مردم به قیام عاشورا، فلسفه و اهداف آن یعنی «مبارزه با بی‌عدالتی» و «تحمل نکردن فجار و فاسقان در جامعه اسلامی» را در کانون اذهان مردم قرار دادند و زمینه‌ساز طرح و تبیین و ترویج بسیاری از معارف اجتماعی اسلام شدند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در بخش دوم بیانات‌شان در باب مسائل روز، ایستادگی ملت در کمال قوت و قدرت را در جنگ تحمیلی دوم، باعث عظمت ویژه و عزت مضاعف ملت ایران در چشم جهانیان برشمردند و با طرح یک سوال مهم گفتند: واقعاً علت دشمنی مستمر همه دولت‌های آمریکا با ایران در ۴۵ سال اخیر چیست؟

ایشان در پاسخ به این سوالِ ظاهراً ساده اما پیچیده، افزودند: آمریکایی‌ها در گذشته علت حقیقی این دشمنی را زیر عناوینی مانند تروریسم، حقوق بشر، دموکراسی، مساله زن و مسائل مشابه پنهان می‌کردند یا آبرومندانه می‌گفتند می‌خواهیم رفتار ایران را عوض کنیم اما این فردی که امروز در آمریکا سر کار است، علت حقیقی خصومت با ایران را لو داد و گفت «می‌خواهیم ایران به حرف ما گوش کند»؛ یعنی در واقع می‌خواهیم ملت ایران و نظام جمهوری اسلامی گوش به فرمان ما باشد.

رهبر انقلاب اسلامی با تأکید بر اهمیت درک عمیق این هدف شوم آمریکایی‌ها گفتند: آنها می‌خواهند ایران با این تاریخ بزرگ و ملت با این همه عزت و افتخار، گوش به فرمان آمریکا باشد. ایشان کسانی را که می‌گویند علت عصبانیت و دشمنی آمریکا شعارهای ملت ایران است، افرادی ظاهربین خواندند و افزودند: کسانی هم که می‌گویند «چرا با آمریکا مذاکره مستقیم و مسائل را حل نمی‌کنید»، ظاهربین هستند، چرا که باطن قضیه این نیست و در سایه هدف واقعی آمریکا از دشمنی با ایران، این مسائل حل‌نشدنی است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای سخنان و اقدامات مقامات آمریکایی برای به زانو درآوردن و گوش به فرمان کردن ملت ایران را اهانت به ایرانیان خواندند و تأکید کردند: ملت از چنین توقع زشتی بشدت رنجیده است و در مقابل این خواسته با قدرت می‌ایستد. ایشان علت حقیقی جنگ اخیر را هم همین توقع و هدف خباثت‌آمیز دانستند و افزودند: رژیم صهیونیستی را تحریک و کمک کردند تا به خیال خود کار جمهوری اسلامی را تمام کنند، چرا که تصور نمی‌کردند ملت در مقابل آنها بایستد و آنچنان مشتی بزند که آنها پشیمان شوند. رهبر انقلاب اسلامی با اشاره به گرد هم آمدن عده‌ای از عوامل مزدور آمریکا در اروپا، یک روز پس از آغاز جنگ، برای بحث درباره تعیین حکومت بعد از جمهوری اسلامی، گفتند: اینقدر متوهم و از تحقق اهداف سخیف‌شان خاطرجمع بودند که یک روز پس از شروع حمله برای تعیین حکومت بعد جلسه گذاشتند و پادشاه هم تعیین کردند!

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به حضور یک ایرانی در جمع آن ابلهان، گفتند: خاک بر سر آن ایرانی که علیه کشور خود و به نفع یهود، صهیونیسم و آمریکا فعالیت می‌کند.

رهبر انقلاب اسلامی تصور خام فاصله میان مردم و نظام را از دیگر توهمات دشمنان و مزدوران‌شان خواندند و گفتند: ملت ما با ایستادگی در کنار نظام، نیروهای مسلح و دولت مشت محکمی به دهان همه آنها زد. ایشان قدرت‌نمایی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی را باعث تغییر معادلات خواندند و افزودند: ما و همه ملت ایران از کار بزرگ نیروهای مسلح تشکر می‌کنیم و پس از این نیز روز به روز به قدرت و توانایی ایران و نیروهای مسلح آن افزوده خواهد شد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای جمع‌بندی دشمن از حوادث اخیر را ناتوانی در به زانو درآوردن ایران با جنگ و حمله نظامی دانستند و گفتند: جمهوری اسلامی با وجود این دشمنی‌ها در ۴۵ سال گذشته هر روز قوی‌تر شده و دشمن هم دریافته است راه عقب راندن جمهوری اسلامی، بکارگیری ابزار و وسایل خشن نیست، بلکه باید در داخل کشور اختلاف و نفاق ایجاد کند. ایشان عوامل داخلی آمریکا و صهیونیسم در گوشه و کنار کشور و گویندگان و نویسندگان غافل را عاملان ایجاد اختلاف و چندصدایی برشمردند و افزودند: امروز بحمدالله مردم متحدند و با وجود اختلاف سلایق سیاسی و اجتماعی، برای دفاع از نظام و کشور و ایستادگی برابر دشمن یکپارچه‌اند که این اتحاد مانع تجاوز و تعرض دشمنان است و به همین دلیل هم در پی نابود کردن این وحدت هستند.

رهبر انقلاب اسلامی صیانت از اتحاد ملی را وظیفه‌ای همگانی دانستند و گفتند: اتحاد مقدس، اجتماع عظیم و سپر پولادین دل‌ها و اراده‌های مردم نباید مخدوش شود و حفظ آن وظیفه اهل بیان و قلم و تحقیق، کسانی که توئیت می‌زنند و همه مردم و مسؤولان کشور بویژه مسؤولان قوای سه‌گانه است که بحمدالله آنها نیز امروز در کمال اتحاد و همدلی با یکدیگر کار می‌کنند. ایشان حمایت از خدمتگزاران کشور را ضروری خواندند و افزودند: مردم از خدمتگزاران از جمله رئیس‌جمهور که پرکار، پرتلاش و پیگیر است حمایت کنند، چرا که از چنین عناصری باید قدرشناسی کرد. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای حفظ اتحاد بین «آحاد مردم با یکدیگر»، «مردم و دولت»، «آحاد مسؤولان نظام با یکدیگر» و «مردم و نیروهای مسلح» را ضرورتی قطعی برشمردند و افزودند: علائم و قرائن حاکی از آن است که امروز بیشترین تلاش دشمن خدشه‌دار کردن این همصدایی و همدلی و همکاری است. ایشان با تأکید بر اینکه وجود نظرهای گوناگون در مسائل مختلف هیچ اشکالی ندارد، گفتند: اهل فکر توجه کنند ارائه فکری نو که مکمل موجودیِ ملت باشد با تخریب و اهانت متفاوت است و نباید مبانی جمهوری اسلامی را که باعث رشد ملت و ارتقای کشور و قدرت ملی است تخریب کرد. این کار خواست دشمن است اگرچه تکمیل مبانی اشکالی ندارد. رهبر انقلاب اسلامی، رژیم صهیونیستی را منفورترین رژیم و حکومت دنیا نزد ملت‌ها خواندند و خاطرنشان کردند: امروز حتی دولت‌های غرب همچون انگلیس و فرانسه هم که همواره حامی رژیم صهیونی بودند آن را محکوم می‌کنند، البته این محکومیت‌ها زبانی و بی‌فایده است. ایشان جنایات کنونی رؤسای رژیم صهیونیستی همچون قتل کودکان به‌وسیله گرسنگی و تشنگی دادن و به رگبار بستن آنها در صف غذا را در تاریخ بشر بی‌سابقه خواندند و افزودند: در مقابل این جنایات منزجرکننده باید ایستاد، البته ایستادگی با زبان و محکومیت فایده‌ای ندارد، بلکه باید همچون اقدام مردم شجاع یمن کاری کرد که راه‌های کمک به رژیم صهیونیستی از همه طرف بسته شود.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پایان با اعلام آمادگی جمهوری اسلامی برای انجام هر اقدام ممکن در این زمینه، ابراز امیدواری کردند خداوند متعال با برکت دادن به حرکت ملت ایران و همه حق‌خواهان عالم، ریشه این سرطان عمیق و مهلک را از منطقه بکَند و ملت‌های مسلمان را بیدار و با یکدیگر متحد کند.

در این مراسم، حاضران همراه مداحان اهل بیت آقایان حمید دادوندی و سیدمجید بنی‌فاطمه، با قرائت زیارت امین‌الله و نوحه‌سرایی به سوگواری شهادت امام هشتم(ع) پرداختند.

تیترهای امروز

تاریخ‌سازی ایران با ۲ قهرمانی پیاپی دانش‌آموزان منتخب کشورمان در المپیاد جهانی نجوم

دانش ترورنشدنی

صفحه ۴

ابزارسازی ترامپ از دستگاه قضایی آمریکا چرا نوبت به بولتون رسید؟

خاطرات دردسرساز

صفحه ۷

موشک «فلسطین ۲» سورپرایز جدید یمنی‌ها

خوشه‌های خشم بر سر تل‌آویو

■ شکست مجدد ترور رئیس ستاد ارتش یمن

صفحه ۷

ویژه

مروری بر سریال‌های تلویزیونی با موضوع اشغال ایران در جنگ دوم جهانی

رنج‌های فراموش نشدنی میهن

صفحه ۸

مقدس‌سازی از امر ملی اتحاد

نگاه
محمد رستم‌پور

آیت‌الله خامنه‌ای باز هم به وحدت فرمان دادند؛ در روزهایی که فضای سیاسی کشور متأثر از بیانیه جبهه اصلاحات متشنج شده و گفت و شنودهایی درباره امکان حل مخمصه پیچیده و کلاف سردرگم سیاست خارجی ایران در جریان است. در نگاه آیت‌الله خامنه‌ای، «ایران را با جنگ، با حمله نظامی نمی‌توان به زانو درآورد؛ جمهوری اسلامی را با این ابزار و وسایل خشن نمی‌شود عقب راند»؛ در نتیجه دشمنان در پی آنند «به وسیله اینها یا به وسیله کسانی که غفلت دارند از آنچه می‌گویند و از آنچه می‌نویسند، بین مردم اختلاف ایجاد کنند و چندصدایی در کشور به وجود آورند». با این منطق، نفوذ در مجراها و لایه‌هایی که به شکل طبیعی یا عارضی، اختلاف یا گسست دارند؛ از مهم‌ترین برنامه‌های دشمن است. گمان مهم این است که چندپاره‌سازی ملت و جداسازی مردم از یکدیگر و البته آنها را مقابل هم قرار دادن، می‌تواند آن خروش و تحرکی را که پس از جنگ تحمیلی ۱۲ روزه علیه رژیم صهیونیستی به یک باره بروز کرد، کُند کند. اما پرسش اصلی این است: کدام وحدت، مقدس است و کدام وحدت، صوری؟ در واقع، از همان ساعتی که بیانات آیت‌الله خامنه‌ای در حمایت از مسؤولان کشور بویژه رئیس‌جمهور منتشر شد، برخی ادعا کردند در سال‌های ۵۹ و ۶۰ که اختلاف افراد و جریانات انقلابی با رئیس‌جمهور وقت یعنی ابوالحسن بنی‌صدر بشدت بالا و درگیرانه بود، منطق امام خمینی(ره) به عنوان رهبر جامعه اسلامی این بود که انتقادات و ایرادات به مسؤولان مطرح شود و در نتیجه، امروز نیز طرح مسائل و موضوعاتی در نقد قوای سه‌گانه و مسؤولان کشور بویژه رئیس‌جمهور، خطا نیست. آیت‌الله خامنه‌ای در همان سخنرانی صبح یکشنبه می‌گویند: «امروز مردم متحدند. اختلاف سلیقه هست، اختلاف سلیقه سیاسی - اجتماعی وجود دارد، لکن در دفاع از نظام، دفاع از کشور، ایستادگی مقابل دشمن، مردم امروز متحدند. این اتحاد به ضرر آنهاست، این اتحاد مانع تجاوز و تعرض آنهاست؛ این را می‌خواهند از بین ببرند. مراقب این باشید». در نتیجه هر شکلی از وحدت، وحدت به شمار نمی‌آید یا به تعبیری هر نحوی از اتحاد، مقدس نیست. قداست یک اتحاد چگونه مشخص می‌شود؟ چه چیزی یک انسجام را مقدس می‌کند و یک انسجام را غیرمقدس؟ مسلم است موضوع یا سوژه وحدت است که برای او صفت می‌سازد. جست‌وجوی «اتحاد مقدس» در بیانات رهبر انقلاب نشان می‌دهد ایشان این تعبیر را برای نخستین‌بار به کار بردند.

ادامه در صفحه ۲

نگاهی به کارزار مقابله قانونی با فعال‌سازی اسنپ‌بک توسط اروپا

منطق حقوقی ایران

یادداشت روز
سیدسجاد طباطبایی

همزمان با نزدیک شدن به موعد غروب برجام در ۲۶ مهر ۱۴۰۴ که به موجب آن، قطعنامه‌های تحریمی شورای امنیت سازمان ملل علیه ایران به صورت خودکار و غیرقابل بازگشت لغو خواهد شد، موضوع پیگیری سازوکار حل و فصل اختلافات برجام موسوم به مکانیزم ماشه توسط کشورهای اروپایی (3E) فرانسه، آلمان و بریتانیا با هدف اعمال مجدد قطعنامه‌های تحریمی (اسنپ‌بک) تا پیش از رسیدن به نقطه غیرقابل بازگشت غروب برجام به یکی از بحث‌برانگیزترین موضوعات این روزها تبدیل شده است. اگرچه رویکردهای سیاسی در بررسی روابط بین‌الملل، بار غالب تحلیل شرایط پیش روی ایران و دیگر کشورهای حاضر در برجام را به دوش می‌کشد، لیکن با توجه به مشاهده نشانه‌هایی از اتخاذ یک راهبرد حقوقی از سوی ۳ کشور ایران، روسیه و چین برای مقابله با اسنپ‌بک توسط اروپا در هفته‌های اخیر، لازم است از منظر حقوق بین‌الملل به تشریح وضعیت حقوقی حاکم بر برجام و مکانیزم ماشه در موقعیت زمانی کنونی پرداخته شود.

در یک نگاه کلی، مکانیزم حل و فصل اختلافات برجام طبق بند ۳۶ برجام به نحوی طراحی شده است که پس از فعال شدن، مدت‌زمان محدودی به کمیسیون مشترک برجام برای حل اختلاف طرفین در اجرای برجام زمان داده و پس از آن، موضوع را به شورای امنیت سازمان ملل ارجاع می‌دهد. این شورا نیز تنها ۳۰ روز زمان دارد یا ادامه لغو تحریم‌های ایران را مجدداً تصویب کند یا تصمیم دیگری بگیرد؛ در غیر این صورت قطعنامه‌های تحریمی شورای امنیت در انتهای روز سی‌ام مجدداً اعمال می‌شود. اروپایی‌ها معتقدند مکانیزم ماشه را سال ۲۰۲۰ در واکنش به اقدام ایران به کاهش تعهداتش پس از یک دوره خویشتنداری بعد از خروج یکجانبه آمریکا از برجام و ناموفق بودن اروپا در عمل به تعهدات خود فعال کرده‌اند، لیکن ادامه فرآیند به سمت ارجاع اختلاف به شورای امنیت را تا امروز متوقف کرده‌اند. ایران، روسیه و چین با استدلال‌های حقوقی می‌گویند مکانیزم ماشه نه‌تنها در سال ۲۰۲۰ توسط اروپا فعال نشده، بلکه از این به بعد نیز ۳ کشور اروپایی امکان استفاده از این ابزار پیش‌بینی‌شده در برجام را نخواهند داشت.

■ مبانی حقوقی موضع کشورهای اروپایی

کشورهای اروپایی برای توجیه اقدام خود به ۲ سند اصلی استناد می‌کنند: همان‌طور که گفته شد بند ۳۶ برجام به هر یک از طرفین توافق اجازه می‌دهد در صورت «عدم پایبندی قابل توجه» طرف دیگر به تعهداتش، موضوع را به کمیسیون مشترک ارجاع و این مسیر را تا جایی ادامه دهد که در نهایت، اگر طرف شاکی همچنان قانع نشد، موضوع را به شورای امنیت سازمان ملل ببرد. از طرف دیگر بر اساس بند ۱۱ قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت که تأییدکننده برجام است، هر یک از طرفین توافق می‌توانند موضوع عدم پایبندی دیگری را به شورای امنیت ارجاع دهند و اگر شورا طی ۳۰ روز قطعنامه‌ای برای ادامه لغو تحریم‌ها صادر نکند، تحریم‌های قبلی سازمان ملل «به طور خودکار» بازمی‌گردد.

■ دلایل حقوقی ایران، روسیه و چین برای غیرقانونی بودن اقدام E3

در مقابل، ایران، روسیه و چین، ضمن رد ادعای فعال‌سازی مکانیزم ماشه در سال ۲۰۲۰ توسط اروپا، اصل امکان استفاده اروپا از این مکانیزم پیش‌بین‌شده در برجام را نیز از نظر حقوق بین‌الملل غیرقانونی و غیرممکن می‌دانند. استدلال‌های حقوقی این ۳ کشور که در بیانیه‌ها و نامه‌های جداگانه هر یک از این کشورها به شورای امنیت سازمان ملل قید و به عنوان سند سازمان ملل ثبت شده، به این شرح است:

۱- خروج آمریکا از توافق وضعیت حقوقی آن را تغییر داده است. کشورهای اروپایی دیگر نمی‌توانند ادعا کنند طرف «اصلی» و «کامل» در برجام هستند و به تنهایی حق فعال‌سازی مکانیزم ماشه را دارند، چرا که طبق متن برجام، کمیسیون مشترک برجام تنها زمانی رسمیت دارد که تک‌تک کشورهای ۱+۵ در آن حضور داشته باشند. لیکن در وضعیت عدم حضور آمریکا این کمیسیون قابلیت تشکیل نداشته که بتواند به درخواست اروپا برای فعال‌سازی مکانیزم ماشه رسیدگی کند.

۲- ایران کاهش تعهداتش را بر اساس بند ۲۶ برجام که به طرفین اجازه می‌دهد در صورت نقض توافق توسط طرف مقابل اجرای تعهدات را متوقف کند، کاهش داده و این موضوع نمی‌تواند به عنوان «عدم پایبندی به توافق» و مبنای شکایت اروپا از ایران قرار گیرد.

۳- طبق قاعده حقوقی «حسن نیت» و «حقوق متقابل» از منظر حقوق بین‌الملل، طرفی که خود به تعهداتش پایبند نیست، نمی‌تواند از طرف مقابل انتظار داشته باشد به طور کامل به تعهداتش عمل کند.

ادامه در صفحه ۲